

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 27 april 1942 kl. 9 f. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 2, i anledning av väckt motion om förhinderande eller försvårande av bruket av automatapparater för handel med sötsaker och dylikt.

I en inom andra kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott för behandling hänvisad motion, nr 195, har herr *Hansson* i Vännäsby hemställt, att andra kammaren måtte besluta hänvändelse från riksdagen till Kungl. Maj:t med begäran om utredning och därav eventuellt föranledda åtgärder i syfte att bruket av automatapparater för handel med sötsaker och dylikt förhindras eller så försvåras, att de ej längre i någon nämnvärd grad fresta till slöseri och oärlighet.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har berett tillfälle för landets folkskolläroorganisationer och Sveriges köpmannaförbund att yttra sig i anledning av motionen. *Yttranden.*

Styrelsen för Sveriges folkskolläroförbund framhåller att det är en känd sak att dylika automater ofta fresta de unga till oärlighet och ifrågasätter, huruvida dessa automater fylla något angeläget behov i samhället och om de inte av omtanke om ungdomen helt radikalt borde förbjudas att vidare användas.

Sveriges köpmannaförbund erinrar i sitt yttrande om att från och med den 1 januari 1942 skärpta lagbestämmelser trätt i kraft beträffande automathandeln och att numera endast sådana automater tillåtas, vilka äro uppsatta utanför butik och handhavas av butiksinnehavaren samt att i dessa automater endast få försäljas konfektyrer i förpackning eller färsk frukt. Automater få icke uppsättas av annan än den, som själv säljer konfektyrer eller färsk frukt. Övergångsbestämmelser, som intill utgången av 1941 tillåtit annorlunda placerade automater, ha trätt ur kraft med detta års ingång.

Att som motionären ifrågasätter helt förhindra automathandeln på grund av att den frestar ungdomen till slöseri kan enligt förbundets mening knappast komma ifråga.

Utskottet vill icke bestrida att förekomsten av automater för handel med sötsaker etc. kan innebära vissa frestelser för barn och ungdom, men att därför förbjuda automathandeln kan utskottet icke förorda, enär automathandeln dock får anses fylla en viss uppgift. *Utskottet.*

Utskottet erinrar emellertid om att i direktiven för 1939 års ungdomsvårds-
Bihang till riksdagens protokoll 1942. 13 saml. 1 avd. Nr 2—3.

kommitté uttalats att det bör övervägas, huruvida något kan göras för att minska de nu för tiden mer än tidigare talrika frestelser till brott, som uppkomma genom att för ungdomen begärlig egendom, bl. a. automatapparaternas innehåll, lämnas tämligen lätt åtkomlig.

Som i köpmannaförbundets yttrande påpekats gälla från och med den 1 januari 1942 skärpta bestämmelser beträffande automathandeln. Enligt nu i full utsträckning gällande butikstängningslag tillåtas endast automater, som äro uppsatta utanför butik och som handhas av butiksinnehavaren. I dessa automater få endast försäljas konfektyrer eller färsk frukt. De få endast uppsättas av butiksinnehavare, som själv säljer sådana varor. Det är förbjudet att uppsätta automater vid anslagstavlor eller vid liknande samlingsställen. Med den begränsning av rätten att uppsätta automater, som sålunda införts, synas de olägenheter av automathandeln, som påtalas i motionen, i fortsättningen böra bli av mindre omfattning. Då frågan om ungdomens skyddande mot frestelse till oärlighet genom förekomsten av automatapparater redan är föremål för prövning kan utskottet icke biträda den av motionären påyrkade utredningen utan hemställer,

att andra kammaren ville besluta att föreliggande motion icke måtte till någon kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 24 april 1942.

På utskottets vägnar:

O. MALMBORG.

Närvarande: herr *Malmberg*, fru *Västberg*, herrar *Gavelin*, *Stattin*, fröken *Nygren*, herrar *Edberg*, *Sköldin*, *Jonsson* i Skutskär, *Petterson* i Degerfors och *Carlsson* i Bakeröd.